

РЕШЕНИЕ

№ 1055

гр. Пазарджик, 04.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, XXVIII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на втори октомври през две хиляди двадесет и трета
година в следния състав:

Председател: Мария Ненова

при участието на секретаря Стоянка Миладинова
като разгледа докладваното от Мария Ненова Гражданско дело №
20235220101387 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 422 от ГПК.

Ищецът „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД чрез пълномощника си юрисконсулт П. е предявил против ответника Р. С. Ц. искове за съществуване на вземания по договор за кредит за покупка на стоки или услуги № CREX-18783014, сключен на 24.08.2021 г. между „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ С.А., клон България и Р. С. Ц., прехвърлени на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД по силата на Приложение 1 от 11.07.2022 г. към Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания от 15.02.2022 г., както следва: главница в размер на 686.22 лв. за периода от 01.02.2022 г. до 01.09.2023 г., договорна лихва в размер на 107.38 лв. за периода от 01.02.2022 г. до 16.02.2023 г. и обезщетение за забава в размер на 69.07 лв. за периода от 02.02.2022 г. до датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, ведно със законната лихва за забава върху главницата от датата на подаване на заявлението в съда до окончателното изплащане на задължението, за които суми е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 705/2023 г. по описа на Районен съд – Пазарджик. Претендира разносните в заповедното и исковото производство. Ангажира писмени доказателства.

В срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК ответникът Р. С. Ц. чрез пълномощника си С. Н. Ц. е подал отговор на исковата молба, в който е изложил твърдения, че страда от параноидна шизофрения, не може да бъде контролиран и често е подложен на принудително психиатрично лечение. Няма възражение срещу

иска, но не може да го изплаща, тъй като никога не е работил. Представя писмени доказателства.

Съдът като взе предвид доводите на страните и прецени поотделно и в съвкупност доказателствата по делото намира за установено следното:

На 24.08.2021 г. между „БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А.“, клон България и Р. С. Ц. е сключен договор за потребителски кредит № CREX-18783014, по силата на който кредиторът се е задължил да предостави на кредитополучателя кредит в размер на 799 лв. за финансиране на закупуването на климатик Haier на стойност 799 лв., а кредитополучателят се е задължил да го върне на 24 месечни погасителни вноски, всяка от които в размер на 39.68 лв., дължими на падежни дати съгласно погасителния план, при ГПР в размер на 18.53 % и ГЛП в размер на 17.11 %. Общата стойност на плащанията по договора е 952.32 лв., а крайният срок за погасяване – 01.09.2023 г.

На 11.07.2022 г. между „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД в качеството на купувач и „БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А.“, клон България в качеството на продавач е сключено Приложение № 1 към Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания от 15.02.2022 г., по силата на което вземанията по договор за кредит № CREX-18783014 от 24.08.2021 г. са прехвърлени в полза на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД изцяло с всички привилегии, обезпечения и принадлежности, включително и всички лихви. Съгласно Приложение № 1 към договора за цесия датата на първата пропусната вноска по кредита е 01.02.2022 г., а датата на последното плащане – 22.12.2021 г.

На 04.08.2022 г. Р. С. Ц. е уведомен за извършеното прехвърляне на вземанията по кредита.

При така установените правнорелевантни факти съдът приема следното от правна страна:

Предявени са по реда на чл. 422 от ГПК кумулативно съединени установителни иски с правно основание чл. 9 от ЗПК във връзка с чл. 240, ал. 1 и 2 и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД за съществуване на вземания за главница, договорна лихва и обезщетение за забава по договор за потребителски кредит.

Налице са процесуалните предпоставки за съществуване и надлежно упражняване на правото на иск, предявен по реда на чл. 422 от ГПК, тъй като в полза на ищеца е издадена заповед за изпълнение по реда на чл. 410 от ГПК, против която длъжникът е подал възражение по чл. 414 от ГПК, а исковата молба е предявена в едномесечния срок по чл. 415, ал. 1 от ГПК.

Основателността на иска предполага съществуване на валидно облигационно правоотношение по договор за кредит, по който кредиторът е изпълнил задължението си да предостави на кредитополучателя отпуснатата в заем сума и е настъпила изискуемостта на претендираните вземания, а впоследствие вземанията са валидно прехвърлени в полза на ищеца с договор за цесия. Тези юридически факти следва да бъдат установени по делото при

условията на пълно и главно доказване, като тежестта за това е на ищеца.

Сключеният между страните договор има характеристиките на договор за потребителски кредит по смисъла на чл. 9, ал. 1 от ЗПК, спрямо който са приложими особените изисквания за действителност по чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и т. 20 и ал. 2, чл. 12, ал. 1, т. 7-9 от ЗПК и общите правила за валидност на договорите съгласно чл. 26-33 от ЗЗД. За нищожността на договора за кредит, съдът следи служебно съгласно ТР № 1/2020 г. на ОСГТК на ВКС, ако същата произтича пряко от сделката или от събраните по делото доказателства.

Съгласно 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК договорът за потребителски кредит трябва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в Приложение № 1 начин. Съгласно чл. 19, ал. 1 от ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя. Легална дефиниция на понятието „общ разход по кредита за потребителя“ се съдържа в § 1, т. 1 от ДР на ЗПК и включва всички разходи по кредита, включително лихви, комисионни, такси и възнаграждения за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит и по-специално застрахователни премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси.

Посочването на размера на ГПР в договора за потребителски кредит не е самоцелно, а е необходимо, защото дава на потребителя ясна представа за реалната цена на финансовата услуга и му позволява да прецени икономическите последици от сключване на договора. Поради това наличието на ГПР в договора е условие за действителността на самия договор, а неспазването на това изискване води до недействителност на договора съгласно изричната разпоредба на чл. 22 от ЗПК.

В процесния договор за кредит е посочен размер на ГПР – 18.53 %, но нито в договора, нито в условията по договора, имащи характер на общи условия, е посочено какви точно разходи, освен възнаградителната лихва от 17.11 %, са включени в ГПР и какво е стойностно измерение в проценти на всеки един от формиращите го компоненти, така както те са описани в текста на чл. 19, ал. 1 от ЗПК и в Приложение № 1 към закона. Така например според съдържанието на договора единственият разход за потребителя е заплащането на възнаградителна лихва, но от стойностното измерение на тези две величини е очевидно, че кредиторът е имал предвид и други разходи по

кредита, които обаче остават неизвестни за потребителя. Следователно в договора липсва ясно разписана методика на формиране на ГПР по кредита – кои компоненти точно са включени в него и как се формира конкретният размер на разходите по кредита. Това противоречи на изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК и води до недействителност на договора съгласно чл. 22 от ЗПК.

Целта на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК е потребителят да получи пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да стори във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи. Липсата на ясно и разбираемо за потребителя описание на разходите, които ще направи по договора за кредит при законосъобразно развитие на договорното отношение, поставя потребителя в невъзможност да разбере какво е реалното оскъпяване на ползвания от него финансов продукт. В този смисъл клаузата за ГПР е неравноправна клауза по смисъла на чл. 146, ал. 2, т. 19 от ЗЗП, понеже не позволява на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на договора. За наличието на неравноправни клаузи по договори, сключени с потребители, съдът следи служебно съгласно чл. 7, ал. 3 от ГПК. Неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално – чл. 146, ал. 1 от ЗЗП. По делото няма данни, нито ищецът твърди клаузата да е индивидуално уговорена с ответника. Напротив – от начина, по който е представено съдържанието на договора, може да се предположи, че същият е бил изготвен предварително от търговеца и в този вид е бил предложен на потребителя, който не е имал възможност да влияе върху съдържанието му. Клаузата за ГПР е елемент от същественото съдържание на договора за потребителски кредит съгласно чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК и нейната нищожност води до недействителност на договора за потребителски кредит.

С оглед на изложеното съдът приема, че сключеният между „БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А.“, клон България и Р. С. Ц. договор за потребителски кредит е недействителен поради противоречие със закона – чл. 22 във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК и неравноправност на клаузата за ГПР – чл. 146, ал. 1 във връзка с чл. 143, ал. 2, т. 19 от ЗЗП.

Съгласно чл. 23 от ЗПК когато договорът за потребителски кредит бъде обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Ответникът не отрича получаването на заемната сума за закупуване на финансираната стока, поради което дължи връщането ѝ. Чистата стойност на кредита е 799 лв. От тази сума следва да бъдат приспаднати направените плащания по кредита. И без да са необходими специални знания при съпоставката на ред 394 от Приложение № 1 към договора за цесия и съдържанието на погасителния план към договора за потребителски кредит може да се направи извод, че по кредита са заплатени първите четири погасителни вноски, всяка от които в размер на 39.68 лв. Следователно общата заплатена сума е 158.72 лв. С тази

сума са погасени 112.78 лв. от главницата (799 лв. – 686.22 лв., какъвто е размерът на оставащата главница след плащане на 4-та вноса на 01.01.2022 г.) и 45.94 лв. от договорната лихва (158.72 лв. – 112.78 лв.). По договор за потребителски кредит, който е недействителен, не се дължи плащане на договорна лихва, поради което цялата платена сума от 158.72 лв. следва да бъде приспадната от чистата стойност на кредита. Така дължимата сума по кредита е 640.28 лв. Съществуването на това вземане следва да бъде признато на ищеца, ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение в съда до окончателното плащане, тъй като по отношение на чистата стойност на кредита договорът за цесия е породил валидно правно действие в отношенията между цедента и цесионера, както и спрямо длъжника, а това легитимира ищеца като надлежен кредитор. За разликата над 640.28 лв. до заявения размер на главницата от 686.22 лв. искът за главница следва да бъде отхвърлен като неоснователен. Останалите претендирани от ищеца вземания, а именно: договорна лихва в размер на 107.38 лв. и обезщетение за забава в размер на 69.07 лв., са недължими съгласно чл. 23 от ЗПК, поради което и тези искове следва да бъдат отхвърлени като неоснователни.

Ответникът е направил искане за разсрочване на дължимата сума, което е с правно основание чл. 241, ал. 1 от ГПК. Искането е допустимо, тъй като е направено преди постановяване на решението, а разгледано по същество е основателно.

Съгласно чл. 241, ал. 1 от ГПК при постановяване на решението съдът може да отсрочи или да разсрочи неговото изпълнение с оглед имотното състояние на страната или на други обстоятелства. Разпоредбата е приложима по отношение на решенията, които подлежат на изпълнение, т.е. присъденото с тях може да бъде реализирано от ищеца по пътя на принудителното изпълнение. Разсрочване или отсрочване е допустимо и по отношение на решение, постановено в производство по чл. 422 от ГПК, макар искът да е установителен – в този смисъл изрично т. 14 от ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС. Разпоредбата на чл. 241, ал. 1 от ГПК дава възможност на съда, взимайки предвид определени обстоятелства, да постанови, че длъжникът не следва да изпълнява задължението в цялост, а на отделни части, разпределени за определен период от време, или да определи момент, от който да започне изпълнението, който да е различен от момента на влизане в сила на решението.

От събраните по делото писмени доказателства се установява, че с ЕР на ТЕЛК № 90639/37 от 21.02.2023 г. ответникът е преосвидетелстван с 80 % трудова неработоспособност с чужда помощ с водеща диагноза: „Параноидна шизофрения“, дата на инвалидизация: 21.08.2006 г. и срок на инвалидизация – пожизнен. За периода от 21.09.2021 г. до 02.05.2023 г. същият неколkokратно е бил настаняван в Държавна психиатрична болница – Пазарджик и веднъж в Държавна психиатрична болница – Раднево. Макар ответникът да не е обезпечил с доказателства твърдението си, че единственият му доход е

пенсия в размер на 350 лв. месечно, предвид данните за дългогодишното му психично заболяване, трайната му инвалидизация и твърде високия процент на намалена работоспособност, съдът намира, че същият е в невъзможност да осъществява трудова дейност и да реализира доходи от нея. Поради това са налице предпоставките на чл. 241, ал. 1 от ГПК за разсрочване на изпълнението на съдебно установеното вземане. Ето защо на основание чл. 241, ал. 1 от ГПК изпълнението на установеното парично задължение в размер на 640.28 лв., ведно с дължимата законна лихва, следва да се разсрочи на 18 равни вноски, всяка от които в размер на 35.57 лв., ведно със законната лихва върху размера на вноската от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение в съда до датата на плащане на съответната вноска, които вноски са дължими до 10-о число на текущия месец, считано от влизане в сила на съдебното решение до окончателното изплащане на сумата.

На основание чл. 78, ал. 1 и ал. 8 от ГПК в полза на ищеца следва да се присъдят разноски за исковото и заповедното производство, съразмерно на уважената част от исковете, в т.ч. юрисконсултско възнаграждение за исковото производство, определено от съда съгласно чл. 37 от ЗПрП във връзка с чл. 25, ал. 1 от НЗПП в минимален размер, тъй като делото не се отличава нито с фактическа, нито с правна сложност.

Разноски в полза на ответника не се присъждат, тъй като искане за това не е направено, а и няма данни ответникът да е сторил такива.

Така мотивиран и на основание чл. 235, ал. 2 от ГПК Районен съд – Пазарджик

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 422 от ГПК, че Р. С. Ц., ЕГН ***** от гр. Пазарджик, ул. „*****“ дължи на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК 203670940, седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Д-р Петър Дертлиев“ № 25, офис-сграда „Лабиринт“, ет. 2, офис 4, представлявано от изпълнителния директор Д. Б. Б., сумата от 640.28 лв., представляваща чистата стойност на кредита по договор за потребителски кредит № CREX-18783014 от 24.08.2021 г., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение в съда – 28.02.2023 г., до окончателното изплащане, за която сума е издадена заповед за изпълнение по реда на чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 705/2023 г. по описа на Районен съд – Пазарджик, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за главница за разликата над 640.28 лв. до заявения размер от 686.22 лв., както и исковете за съществуване на вземане за договорна лихва в размер на 107.38 лв. за периода от 01.02.2022 г. до 16.02.2023 г. и обезщетение за забава в размер на 69.07 лв. за периода от 02.02.2022 г. до датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, за които суми е издадена

заповед за изпълнение по реда на чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 705/2023 г. по описа на Районен съд – Пазарджик.

РАЗСРОЧВА на основание чл. 241, ал. 1 от ГПК изпълнението на решението, като плащането на сумата от 640.28 лв., ведно със законната лихва от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение в съда до окончателното изплащане на сумата, се извърши на 18 равни вноски, всяка от които в размер на 35.57 лв., ведно със законната лихва върху размера на вноската от датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение в съда – 28.02.2023 г., до датата на плащане на съответната вноска, които вноски са дължими до 10-о число на текущия месец, считано от влизане в сила на съдебното решение до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 и ал. 8 от ГПК Р. С. Ц., ЕГН ***** от гр. Пазарджик, ул. „*****“ да заплати на „Агенция за събиране на вземания“ ЕАД, ЕИК 203670940, седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Д-р Петър Дертлиев“ № 25, офис-сграда „Лабиринт“, ет. 2, офис 4, представлявано от изпълнителния директор Д. Б. Б., разноси в исковото производство за държавна такса в размер на 92.78 лв. и юрисконсултско възнаграждение в размер на 74.22 лв., както и разноси в заповедното производство за държавна такса в размер на 18.56 лв. и юрисконсултско възнаграждение в размер на 37.11 лв.

Решението може да се обжалва пред Окръжен съд – Пазарджик в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Пазарджик: _____